

עַל הָאָרֶץ. וּבְגִין דְּשִׁלְמָה לָא נָטַר הָאִי בְרִית בְּדָקָא
 יָאוּת, שְׂרִיא סִיחָרָא לְאַתְפְּנִמָּא. וְעַל דָּא, בְּסוּפָא
 אַצְטְרִיד חֵלְמָא, וְכֵן יַעֲקֹב אַצְטְרִיד לִיה לְחֵלְמָא
 בְּדִאמְרֵן.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

השלמה מההשמטות (סימן ז)

וַיַּחֲלוּם וְהִנֵּה סוּלָם מְעַב אַרְצָה. וְהִנֵּה סוּלָם דָּא עֲלוּתָא, מְעַב
 אַרְצָה, דְּמַצְלָאן בְּנֵי נָשָׂא לִיה בְּאַרְעָא דְאִיהִי שְׂכִינְתָּא
 וּמִטָּא לְשָׁמַיָא דְאִיהוּ קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא דְאַתְמַר בֵּיה (מְלָכִים א' ח)
 וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְרָזָא דְמַלְאָה (תְּהִלִּים ח) יְהוֹ"ה אֲדַנְיָנוּ מָה אֲדִיר
 שְׁמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ וְגוֹ'. וּבְזִמְנָא דְמוֹדַע לֹון קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא וְשְׂכִינְתָּיה
 דְּסִלְקָא בְּהוּוּא עֲלוּתָא, מִיָּד וְהִנֵּה מְלָאכִי אֱלֹהִים עוֹלָיִם וַיּוֹרְדִים בּוֹ.
 בּוֹ בְּהוּוּא בַר נֶשׁ.

בְּלָהוּ פּוֹתְחִין גְּדַפְיָהוּ לְקַבְּלָא שְׂכִינְתָּא בְּהִיא עֲלוּתָא, הָדָא הוּא
 דְכָתִיב (יִחְזָקָא א') וּכְנַפְיָהֶם פְּרוּדוֹת מְלַמְעֵלָה וְהָאִי אִיהוּ
 עוֹלָיִם שְׂכִינְתָּא עַל גְּדַפְיָהוּ וַיּוֹרְדִים בּוֹ. מָאִי בּוֹ, בְּקְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנַאמַר בּוֹ (מְלָכִים א' ח)
 וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְסוּד הַדָּבָר -
 (תְּהִלִּים ח) ה' אֲדַנְיָנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכָל
 הָאָרֶץ וְגוֹמַר. וּבְזִמְנָן שְׁמוֹדִיעַ לְהֵם
 הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ שְׁעוּלָה
 בְּאוֹתָהּ הַתְּפִלָּה, מִיָּד - וְהִנֵּה מְלָאכִי
 אֱלֹהִים עוֹלָיִם וַיּוֹרְדִים בּוֹ. בּוֹ - בְּאוֹתוֹ
 אָדָם.

בְּלָם פּוֹתְחִים כְּנַפְיָהֶם לְקַבְּלָא שְׂכִינָה
 בְּאוֹתָהּ הַתְּפִלָּה. וְהוּ שְׂכִינְתּוֹ (יִחְזָקָא א')

לֹא שָׁמַר אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרָאוּי,
 הַתְּחִילָה הַלְבֵנָה לְהַפְגִּים, וְעַל כֵּן בְּסוּף
 הַצְּטְרִיד אֶת הַחֲלוּם, וְכֵן יַעֲקֹב הַצְּטְרִיד
 אֶת הַחֲלוּם, כְּמוֹ שְׂבַאֲרָנוּ.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

השלמה מההשמטות (סימן ז)

וַיַּחֲלוּם וְהִנֵּה סָלָם מְעַב אַרְצָה (בְּרַאשִׁית
 כח). וְהִנֵּה סָלָם - זֹאת תְּפִלָּה. מְעַב אַרְצָה
 - שְׂמַתְפִּלָּלִים בְּנֵי אָדָם לוֹ בְּאָרֶץ,
 שְׂהִיא שְׂכִינָה, וּמַגִּיעַ לְשָׁמַיִם שְׂהִיא

דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית עֲלֵיהּוּ לְקַבְּלָא שְׂכִינְתִּיהּ וּמִיַּחַד קַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בִּיהּ בְּהוּא בַר נֶשׁ בְּעֲלוֹתֶיהּ. דְּשְׂכִינְתָא אִיהִי מְצוּהָ
 כְּלִילָא בְּשֵׁם יְהוָה אִיהִי תִּיהּ דִּילִיהּ. וּמְצוּהָ בְּלֵא מַחְשְׁבָה לִית לָהּ
 סְלִיקוּ. וּמַחְשְׁבָה אִיהוּ אָדָם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א תַּפְאֲרֵת מְצוּהָ.
 מַלְכוּתָא כְּלִילָא מְאַרְבַּע חִוּוּן דְּמַרְכַּבְתָּא, כְּלִילָא מְאַרְבַּע אַתְוּוּן.
 אִיהִי נֹקְבָא דִּילִיהּ, אֲנַפִּין דִּילִיהּ, אֲנַפּוּי דְרַחֲמִי. בְּגִינְהָ אֲמִינָא (שמות

ל"ג) אִם אֵין פְּנִיךְ הוֹלְכִים וְגו'.

וּמִסְטָרָא דְעַדִּיק אַתְקַרְיָא אַחורוי תִּיהּ כְּלִילָא תַמְנַסְר חוּלְיִין
 דְאַחורוי דְבַר נֶשׁ, דְדָמִי לְשַׁדְרָה דְבִיהּ ח"י חוּלְיִין.
 אִיהִי אַחור לְעוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית וְקָדָם לְמַחְשְׁבָה דְאַתְמַר בָּהּ, עֲלֵהּ
 בְּמַחְשְׁבָה. מַה דְלָאוּ הָכִי בְּאָדָם, דְאַחור דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע דְאִיהוּ
 אַחור לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְקָדָם לְפּוֹרְעָנוּת.

קָמוּ תַנְאִין וְאַמּוֹרָאִין וְאָמְרוּ רַעֲיָא מְהִימְנָא בְּרִיךְ אַנְתָּ לְאַלְהָא
 עֲלֵאָהּ, הוּא יָקָם לָךְ בְּעוֹתֵךְ בְּכֵלָא. קָם סְבָא עֲלֵאָהּ בְּיַנְיְהוּן
 וְאָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא בְּךָ אַתְקַרְיָים הָאִי קָרָא דְאַתְמַר (ישעיה ס"ב) וְאֵל

לשון הקודש

הלכים וגומר.

וּמַצִּיד הַצַּדִּיק נִקְרָאת אַחורוי, תִּיהּ
 כְּלוּלָה שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה חֲלוּת שְׂאֲחורוי
 הָאָדָם, שְׁדוּמָה לְשַׁדְרָה שְׂבָה שְׁמוּנָה
 עֲשָׂרָה חֲלוּת, הִיא אַחור לְמַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית, וְקָדָם לְמַחְשְׁבָה, שְׁנַאֲמַר בָּהּ
 עֲלֵה בְּמַחְשְׁבָה, מַה שְׂאִין בֶּן בְּאָדָם שָׁל
 אַחור, שָׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁהוּא
 אַחור לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְקָדָם
 לְפּוֹרְעָנוּת.

קָמוּ תַנְאִים וְאַמּוֹרָאִים וְאָמְרוּ, רוּעָה
 הַנְּאָמֵן בְּרוּךְ אַתָּה לְאַל עֲלִינוּן, הוּא
 יָקָם לָךְ בְּקִשְׁתֵּךְ בְּכֵל. קָם וְקוּן עֲלִינוּן

וּכְנַפְיָהֶם פְּרֻדוֹת מְלַמְעֵלָה. וְזֶה עֲלִים,
 שְׂכִינָה עַל כְּנַפְיָהֶם, וְיִרְדִים בּוּ. מַה זֶה
 בּוּ? בְּקֻדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עֲלֵיהֶם לְקַבֵּל שְׂכִינְתוֹ,
 וּמִיַּחַד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ הָאִישׁ
 בְּתַפְלָתוֹ, שְׂשְׂכִינָה הִיא מְצוּהָ כְּלוּלָה
 בְּשֵׁם יְהוָה, הִיא תִּיהּ שְׁלוּ, וּמְצוּהָ כְּלִי
 מַחְשְׁבָה אֵין לָהּ עֲלֵיהּ. וּמַחְשְׁבָה הִיא
 אָדָם, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, תַּפְאֲרֵת
 מְצוּהָ, הַמְלְכוּת כְּלוּלָה מְאַרְבַּע חִוּוּת
 הַמְרַכְבָּה, כְּלוּלָה מְאַרְבַּע אוֹתִיוֹת, הִיא
 הַנְּקֻבָה שְׁלוּ, הַפְּנִים שְׁלוּ, פְּנֵי הַרַחֲמִים,
 עֲבוּרָה אֲמַרְתִּי (שמות ל"ג) אִם אֵין פְּנִיךְ

תתנו דמי לו דהא עלאין ותתאין מקנני בעולמא דידך משיריין
 דקודשא בריך הוא דאינון מתיבתא עלאה ומשיריין דמטרוניתא
 דאינון ממתבתא תתאה עלך אתמר והנה מלאכי אלהים עולים
 ויורדים בו בך סלקין משיריין דשכינתא בעלותא ונחתין משיריין
 דקדשא בריך הוא לגבי שכינתיה בכמה שירין ונגונין דעלותא.

אנת הוא קריבא דקודשא בריך הוא בעלותא דילך, דאיהו
 קרבנא דקודשא בריך הוא ושכינתיה באיזהו מקומן בעו את
 בני ישראל וכו' דתקיננו מארי מתניתין קרבנין דעלותא מסטרא
 דימינא דתמן כהן איש חס"ד ותקיננו זמירות דאינון שיר דלויים
 אבתרייהו מסטרא דגבור"ה. והו"ד דרנא דדוד אתקשר בשמאלא
 דגבור"ה. ואהרן דדרנא דיליה בהו"ד אתקשר בחס"ד. הדא הוא
 דכתיב (תהלים י"ז) נעימות בימינך נצח.

שמע ישראל דיחודא כליל ברכו וקדושה. דאיהו קדוש. קדוש.
 קדוש. וברכה מסטרא דימינא הדא הוא דכתיב (במדבר ו'
 דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל. וקדושה

לשון הקודש

הוא ושכינתו באיזהו מקומן, בעו את
 בני ישראל וכו'. שתקנו בעלי המשנה
 קרבנות התפלה מצד הימין, ששם כהן
 איש חסד, ותקנו זמירות שהם שיר
 הלויים אחריהם מצד הגבורה, והוד
 דרנא של דוד נקשרה בשמאל של
 גבורה. ואהרן דרנא בהוד נקשר
 בחסד, זהו שפיתוב (תהלים טז) נעמות
 בימינך נצח.

שמע ישראל של היחוד כולל ברכו
 וקדשה, שהוא קדוש קדוש קדוש,
 וברכה מצד הימין, זהו שפיתוב (במדבר ו'
 דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה

ביניהם ואמר, רועה הנאמן, בך התקנים
 פסוק זה שנאמר (ישעיה סב) ואל תתנו דמי
 לו, שהרי עליונים ותחתונים מקננים
 בעלמך, מחנות הקדוש ברוך הוא שהם
 מהישיבה העליונה, ומחנות הגבורה
 שהם מהישיבה התחתונה, עלך נאמר
 והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו.
 בך עולים מחנות השכינה בתפלה,
 ויורדים מחנות הקדוש ברוך הוא
 לשכינתו בכמה שירים ונגונים של
 תפלה.

אתה הוא הקרוב לקדוש-ברוך-הוא
 בתפלתך, שהיא קרבן לקדוש ברוך

מסִטְרָא דְלוּיִם עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא קְשׁוּרָא דִימִנָא וּשְׂמַאלָא וְאִיהוּ
קְשׁוּרָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא דְאִיהוּ אִימָא עֲלָאָה.

תַּפְּלִין על רישיה, כְּמַה דְאִוְקְמוּהּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין. תַּפְּלִין דְמְאָרִי
עֲלָמָא, מָה פְּתִיב בְּהוּ. וְאִיהוּ קְשׁוּרָא דְתַפְּלִין דִּיד, דְאִיהוּ
שְׂכִינְתָא תַתְּאָה. וְהָאִי אִיהוּ דְאִוְקְמוּהּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין הִרְאָהוּ לְמִשְׁהָ
קְשָׁר שֶׁל תַּפְּלִין שׁ דִּילְךָ מִשְׁהָ כְּלִיל תְּלַת אֲנָפִי אֲבָהֶן לְעִילָא דְתַקִּינוּ
תְּלַת עֲלוּתִין דְאִיהוּ סִימָנָם שְׁחֲרִית מְנַחָה עֲרֵבִית. מ"ה דִּידְךָ עֲלוּתָא
דְשִׁבְתָּ דְאִתְמַר בֵּיהּ (בָּה) (בְּרֵאשִׁית א) וְרָדוּ בְּדָגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם
וּבְבִהְמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וְאִתְפְּלִיל מִרְכַּבְתָּא תַתְּאָה דְאִהֲרֹן דְדוּד
וּשְׁלֵמָה וְאָדָם קְדָמָאָה לְעִילָא וּבֵת זִוְגִיהּ לְתַתְּאָ אִם כָּל חֵי דְאִיהוּ
צְדִיק חֵי עֲלָמִין.

וּבְגִין דָּא אִהֲרֹן אָף עַל גַּב דְאִיהוּ יְמִנָא אִוְקְמוּהּ רַבְּנִין בֵּיהּ, אִהֲרֹן
שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוּנִיתָא הִוְהָ. רַעֲיָא מְהִימְנָא, יַעֲקֹב אִיהוּ כְּלִיל
תְּלַת אֲבָהֶן דְבֵיהּ רְכִיב אָדָם קְדָמָאָה וְלֵאזוּ לְמִנְנָא אִוְקְמוּהּ מְאָרִי
מִתְּנִיתִין שׁוֹפְרִיהּ דִיעֲקֹב כְּשׁוֹפְרָא דְאָדָם קְדָמָאָה.

לשון הקודש

α וְרָדוּ בְּדָגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם
וּבְבִהְמָה וּבְכָל הָאָרֶץ, וּנְכַלְלָהּ מִרְכַּבְתָּהּ
הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁל אִהֲרֹן דְדוּד וּשְׁלֵמָה, וְאָדָם
הִרְאָשׁוֹן לְמַעְלָה, וּבֵת זִוְגוּ לְמַטָּה, אִם
כָּל חֵי, שְׁהוּא צְדִיק חֵי הַעוֹלָמִים.

וְלִבְנוֹ, אִהֲרֹן אָף עַל גַּב שְׁהוּא יְמִין,
בְּאִרוּהוּ רַבּוּתִינוּ, אִהֲרֹן שׁוֹשְׁבֵין
הַגְּבִירָה הִיָּה. רוּעָה הַנְּאֻמָּן, יַעֲקֹב הוּא
הַכּוֹלֵל שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, שְׁבוּ רוּכְבֵי אָדָם
הִרְאָשׁוֹן, וְלֵאזוּ לְחַנְּם הַקִּימוּ בְּעִלֵי
הַמִּשְׁנָה, יָפִיו שֶׁל יַעֲקֹב כִּיפִיו שֶׁל אָדָם
הִרְאָשׁוֹן.

תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּקְדָשָׁה מְצַד
הַלוּיִם עֲמוּדָא הָאִמְצָעִי, הַקְּשָׁר שֶׁל יְמִין
וּשְׂמַאל, וְהוּא קְשָׁר שֶׁל תַּפְּלִין שֶׁל
רֵאשׁ, שְׁהוּא הָאִם הַעֲלִיּוֹנָה.

תַּפְּלִין על ראשו כמו שבארוהו בעלי
הַמִּשְׁנָה, תַּפְּלִין שֶׁל רַבּוֹן הַעוֹלָם מַה
כְּתוּב בְּהוּ? וְהוּא קְשָׁר שֶׁל תַּפְּלִין שֶׁל
יָד, שְׂכִינָה תַחְתּוֹנָה. וְזֵה שְׂבָאָרוּ בְּעִלֵי
הַמִּשְׁנָה, הִרְאָהוּ לְמִשְׁהָ קְשָׁר שֶׁל
תַּפְּלִין. שׁוֹשְׁבֵי מִשְׁהָ, כּוֹלֵל שְׁלֹשׁ פְּנֵי
הָאָבוֹת לְמַעְלָה שֶׁתַּקְּנוּ שְׁלֹשׁ תַּפְּלוֹת,
שְׁסִימָנָם: "שְׁחֲרִית מְנַחָה עֲרֵבִית. מ"ה
שֶׁלךָ תַפְּלַת הַשִּׁבְתָּ, שְׁנַאֲמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית

אמר בועינא קדישא רעיא מהימנא חזינא דכפל קדשא בריך הוא
שמוך ואמר משה משה לאכללא לך במרפכתא עלאה
ובמרפכתא תתאה. לאכללא בך אדם קדמאה מסטרא דאברהם
ולאכללא בך חנה מסטרא דאהרן דוד ושלמה.

למה לא כפל שמייה דיעקב הכי אמר ליה בועינא קדישא בגין
דקרא ליה יעקב וקרא ליה ישראל. יעקב לישראל דעוקבא
דהיננו נוקבא, דאתמר עקבו של אדם הראשון מכהה גלגל חמה.
ואקרי ישראל, דתמן ראש דכורא, רישא לנוקבא, דהיננו עקב.
והאי איהו דאמר קדשא בריך הוא לחוייא (בראשית ג) הוא ישופך
ראש ואתה תשופנו עקב. ודא גרם שכינתא בגלותא דאתמר ביה
(משלי כ"ב) יעקב ענוה יראת יי.

חדא רבי שמעון וחדו מארי מתיבתא ואמרו קמיה. פומא
דשכינתא סיני, מאן יכיל למיקם (קמיה) דקודשא בריך הוא
ושכינתיה ממללן ביה ושתין רבבן דמתיבתא תתאה ממללן ביה
ואוף שתין רבוא דמתיבתא עלאה הכי ממללן ביה. על פומך
אתמר והנה מלאכי אלהים עולים וגו'..

לשון הקודש

ישראל, ששם ראש זכר ראש לנקבה,
שהיננו עקב. וזהו שאמר הקדוש ברוך
הוא לנחש, (שם א) הוא ישופך ראש
ואתה תשופנו עקב, וזה גרם שכינה
בגלות, שנאמר ביה (משלי כב) עקב ענוה
יראת ה'.

שמח רבי שמעון ושמחו ראשי
הישיבה ואמרו לפניו, פה הישיבה,
סיני, מי יכול לעמד ולפניו, שהקדוש
ברוך הוא ושכינתו מדברים עמו,
וששים רבבות של הישיבה התחתונים
מדברים עמו, ואף ששים רבוא של

אמר המנורה הקדושה, רועה הנאמן,
ראינו שכפל הקדוש ברוך הוא שמוך
ואמר משה משה, לכלל אותך
במרפכה העליונה ובמרפכה
התחתונה, להכליל בך אדם הראשון
מצדו של אברהם, ולהכליל בך חנה
מצד של אהרן דוד ושלמה.

למה לא כפל את שם יעקב בך? אמר
לו מנורה הקדושה, משום שקרא לו
יעקב וקרא לו ישראל. יעקב לשון לשון
עקב, שהיננו נקבה, שלמדנו, עקבו של
אדם הראשון מכהה גלגל חמה. ונקרא

דָּבָר אַחַר וַיַּחְלֹם וַהֲנִיחָהּ סָלָם פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר סִינֵי דָא סָלָם וְאִיהוּ ק"ל וְרוּא דְמַלְאָה (ישעיה י"ט) הִנֵּה יְיָ רוֹכֵב עַל ע"ב ק"ל. ע"ב דָּא יו"ד ה"י וַי"ו ה"י וְעוֹד יו"ד. יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וְא"ו. יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, דָּא ק"ל. אַתְּוּן קְדָמָן סָלְקִין לְע"ב אַתְּוּן דְּאִינּוּן תּוֹלְדִין דִּילְהוּן סָלְקִין ק"ל. ע"ב ק"ל מֵאֲתָן וְתֵרִין פְּחֻשְׁבּוֹן ב"ר.

אַנְתָּה הוּא בָּר, רַעֲיָא מְהִימְנָא עֲלֵךְ אַתְמַר (תהלים ב') נִשְׁקוּ בָר, אַנְתָּה הוּא רַבִּין דִּישְׂרָאֵל רַב לְתַתָּא רַבִּין דְּמַלְאָכִי הַשְּׂרַת ב"ר לְעִילָא בְרָא דְקַדְשָׁא בְרִידָה הוּא וְשִׁכְנַתִּיהָ (חס"ד ג"ם לְאַשְׁלָמָא רמ"ה) עָלֵיהּ אַתְמַר לְגַבִּי מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף (שמואל ב' י"ב) גַּם יְהוֹנָה הַעֲבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת. בְּהַאי גַּם אַתְכֶּפֶר דָּוִד וְהַאי אִיהוּ שִׁיעוּרָא דְחֻלָּה מ"ג בִּיעֲצִים וְתוֹסַפֶּת חוֹמֶשׁ בִּיעֲצָה רַמְזוּ (ויקרא ה') וְחִמְיִשִּׁיתוּ יוֹסֵף עָלָיו.

זְכָאָה צְלוּתָא דְנִפְיָא מְפּוֹמָד בְּגוֹנָא דְקַדְשָׁא בְרִידָה הוּא דְנִחִית עַל טוֹרָא דְסִינֵי וְאַתְמַר בִּיהָ (דברים כ"ט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה עִמָּנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם וְאֶת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה עִמָּנוּ הַיּוֹם, הֲכִי כִד אַתְּ

לשון הקודש

נֶאֱמַר (תהלים ב') נִשְׁקוּ בָר. אַתְּהָ הוּא רַבִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, גְּדוֹל לְמַטָּה, רַבִּין שֶׁל מַלְאָכֵי הַשְּׂרַת, ב"ר לְמַעְלָה, בֶּן שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנַתוֹ, וְחֶסֶד "גַּם" לְהַשְׁלִים לְמֵאֲתִים אַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה עָלֵיהֶם נֶאֱמַר לְגַבִּי מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף (שמות ב') גַּם יְהוֹנָה הַעֲבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת. ב"גַּם" הִזָּה הַתְּכַפֵּר דָּוִד, וְהוּוּ שְׁעוּרָא שֶׁל הַחֻלָּה, אַרְבָּעִים וְשָׁלֹשׁ בִּיעֲצִים וְתוֹסַפֶּת חֲמִשָּׁה בִּיעֲצָה, רַמְזוּ (ויקרא ה') וְחִמְיִשִּׁיתוּ יוֹסֵף עָלָיו. אֲשֶׁרִי הַתְּכַלָּה הַיּוֹצֵאת מִפִּידָה, כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יָרַד עַל הַר סִינֵי וְנֶאֱמַר בּוֹ (דברים כט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה עִמָּנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם [וְגו'] וְאֶת אֲשֶׁר אֵינְנוּ

הַיִּשְׁבָּה הַעֲלִיזָה כֶּךָ מִדְּבָרִים עִמּוֹ. עַל פִּידָה נֶאֱמַר וַהֲנִיחָהּ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים עָלֵים וְגוֹמֵר.

דָּבָר אַחַר וַיַּחְלֹם וַהֲנִיחָהּ סָלָם. פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, סִינֵי זֶה סָלָם, וְהוּא ק"ל, וְסוּד הַדְּבָר - (ישעיה י"ט) הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל ע"ב ק"ל. ע"ב זֶה יו"ד ה"י וַי"ו ה"י וְעוֹד - יו"ד. יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וְא"ו. יו"ד ה"א וְא"ו ה"א - זֶה מֵאָה וְשָׁלֹשִׁים. הָאוֹתִיּוֹת הָרְאשׁוֹנוֹת עוֹלוֹת לְשִׁבְעִים וְשָׁנִים. הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן תּוֹלְדוֹתֵיהֶן עוֹלוֹת לְמֵאָה וְשָׁלֹשִׁים. ע"ב ק"ל מֵאֲתִים וְשִׁתִּים פְּחֻשְׁבּוֹן ב"ר.

אַתְּהָ הוּא הַבֶּן, הָרוּעָה הַנְּאָמָן, עֲלֵךְ

משתדל באורייתא ובצלוחתא, קדשא בריך הוא כניש עלאין ותתאין. וכל אלין נשמתין דהוו ודעתדין למהווי, וכל משיריין דמלאכין. ונחית בצולמא דילך, לקבלא עלותא דילך, אורייתא דילך. בגין דמחשבתא דילך ליחדא לקודשא בריך הוא ושכנתיה בכל משיריין דיליה לעילא ותתא באורייתך ובצלוחתך קדשא בריך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה. ובגוונא דאיהו אמר אנכי, ואינהו אמרי (שמות כ"ד) נעשה ונשמע.

הכי קדשא בריך הוא עביר לכלהו משיריין ואינהו שתקין ושמעין למלוך בגין דרעותך בהון ליחדא קדשא בריך הוא ושכנתיה בכל משיריין דיליה וכל מה דקדשא בריך הוא אכטה ואודי למעבד לך חכמה מכמה טבין דלית לון סוף פלהו אמרין נעשה ונשמע.

ובגין דא אמרו (תהלים ק"ג) ברכו יי מלאכיו גבורי כח וגו' ואתתקף בך דהא קדשא בריך הוא ושכנתיה וכל משיריין דיליה ודשכנתיה אסתכמו למעבד כל רעותך, ויתיר מדאי הוא פתיב על ירך ולא נפל מלה זעירא מפתיבת ירך דלא אתקיים. זכאה

לשון הקודש

כף הקדוש ברוך הוא עושה לכל המחנות, והם שותקים ושומעים לדברך, משום שרצונך בהם ליחד הקדוש ברוך הוא ושכינתו בכל המחנות שלו. וכל מה שהקדוש ברוך הוא הבטיח והודה לעשות לך חכמה מכמה טובות שאין להם סוף, בלם אומרים נעשה ונשמע.

ומשום זה אמרו (תהלים ק"ג) ברכו ה' וכל מלאכיו גבורי כח וגומר, והחזיק בך, שהרי הקדוש ברוך הוא ושכינתו וכל המחנות שלו ושל שכינתו הסכימו לעשות כל רצונך, ויותר מדאי הוא

פה עמנו היום, כף בשאתה משתדל בתורה ובתפלה, הקדוש ברוך הוא מכנס עליונים ותחתונים, וכל הנשמות הללו שהיו ושעתידין להיות, וכל מחנות המלאכים, ויורד בצלמך לקבל תפלתך ותורתך, משום שמהשבתך ליחד את הקדוש ברוך הוא עם שכינתו בכל המחנות שלו למעלה ולמטה, בתורתך ובתפלתך הקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה, וכמו שהוא אמר אנכי, והם אמרו (שמות כד) נעשה ונשמע.

בר נש דמריה חשיב ליה כגופיה ועביד ליה יקרא כדיוקניה
 למחוי שקיל מלולין דפומוי באורייתא בעלותא כלימוד בטורא
 דסיני. ולית חד דפתח פומיה לקטרנא, אלא עלאין ותתאין
 באסקמותא חדא ברעותא חדא. ע"כ: (עד כאן רשיא מדימנא מההשמטות)

והנה ה' נצב עליו וגו'. (בראשית כח) **הכא חמא יעקב**
קשורא דמחימנותא כחד. נצב עליו, וכתוב
(מלכים א כב) ומלך אין באדום, נצב מלך. (נצב מלח) חמא,
דכל דרגין קיימין פלהו כחד על ההוא סלם,
לאתקשורא כלא כחד קשורא. בגין דאתיהיב ההוא
סלם בין תרין סטרין, חדא הוא דכתוב (בראשית כח) אני
ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ וגו', אליו
אנון תרין סטרין, בימינא ושמאלא.

דבר אחר והנה ה' נצב עליו (ויאמר), עליה דיעקב,
למחוי כלא רתיבא קדישא, ימינא ושמאלא.

לשון הקודש

וכתוב (מלכים א כב) ומלך אין באדום נצב
 מלך. ונצב מלחן ראה, שכל הדרגות
 עומדות בלן יחד על אותו הסלם לקשר
 הכל בקשר אחד, משום שאותו הסלם
 נתן בין שני צדדים. זהו שכתוב (בראשית כח)
 אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק
 הארץ וגו'. אלו הם שני צדדים, בימין
 ובשמאל.

דבר אחר והנה ה' נצב עליו (ויאמר) –
על יעקב, שהכל יהיה מרפכה קדושה,

כתוב על ידך, ולא נפל דבר קמן
 מכתובת ידך שלא התקיים. אשרי האיש
 שאדונו מחשיב אותו כגופו ועושה לו
 כבוד כדמותו להיות שוקל דברי פיו
 בתורה ובתפלה כמו למוד ביה סיני,
 ואין אחד שפותח פיו לקטרנא, אלא
 עליונים ותחתונים כהסקמה אחת ברצון

אחד: ע"כ מההשמטות.

והנה ה' נצב עליו וגו'. כאן ראה יעקב
הקשר של האמונה כאחד. נצב עליו,

וַיַּעֲקֹב בְּנֵי יִהּוּ, וּבְנֵי שֵׁת יִשְׂרָאֵל לְאַתְקֶשְׁרָא בְּנֵי יִהּוּ,
 חָדָא הוּא דְכְּתִיב אָנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי
 יַצְחָק. מְנַלּוֹן דִּי יַעֲקֹב בְּאַמְצַעִיתָא, מִשְׁמַע דְּכְּתִיב, אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יַצְחָק (הַאֲרִיז), וְלֹא כְּתִיב אֱלֹהֵי
 יַצְחָק אָבִיךָ. דְּכִיּוֹן דְּאַתְקֶשְׁרָא בֵּיהּ בְּאַבְרָהָם, אֲשֶׁתִּפַּח
 דְּאִיהוּ בְּאַמְצַעִיתָא. וְלִבְתַּר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה שׁוֹכֵב
 עָלֶיהָ, הָאֵל כֹּלָא רְתִיבָא חָדָא קְדִישָׁא. וְהִכָּא חֲמָא
 דִּי יִהּוּ שְׁלִימוֹ דְּאַבְהֹן.

תָּא חָזִי, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, דְּכִיּוֹן דְּאָמַר אַבְרָהָם
 אָבִיךָ, וְדָאֵי אִיהוּ בְּאַמְצַעִיתָא, וְאֱלֹהֵי יַצְחָק,
 חָבָא אֶתְרִמִּיז דְּקָשִׁיר לְתַרִּין סְטָרִין וְאַחִיד לֹון. קָשִׁיר
 לְסְטָרָא חָד, דְּכְּתִיב אַבְרָהָם אָבִיךָ. וְקָשִׁיר לְסְטָרָא
 אַחְרָא, דְּכְּתִיב וְאֱלֹהֵי יַצְחָק, תּוֹסַפֶּת וַא"ו לְגַבִּי יַצְחָק,
 לְאַחְזָא דִּי יַעֲקֹב אָחִיד לְתַרִּין סְטָרִין.

לשון הקודש

שְׁלֵמוֹת הָאֲבוֹת.

כֹּא רָאָה, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, שְׁכִיּוֹן
 שְׁאָמַר אַבְרָהָם אָבִיךָ, וְדָאֵי שְׁהוּא
 בְּאַמְצַעִי. וְאֱלֹהֵי יַצְחָק, כָּאֵן נִרְמָז שְׁקָשִׁיר
 לְשֵׁנֵי צְדָדִים וְאוֹחִוזֵי אוֹתָם. קָשִׁיר לְצַד
 אַחַד – שְׁכִיּוֹן אַבְרָהָם אָבִיךָ. וְקָשִׁיר
 לְצַד אַחֵר – שְׁכִיּוֹן וְאֱלֹהֵי יַצְחָק.
 תּוֹסַפֶּת וַא"ו לְיַצְחָק, לְהַרְאוֹת שְׁיַעֲקֹב
 אֶחָזִיז לְשֵׁנֵי צְדָדִים.

יְמִין וְשְׂמָאל, וְיַעֲקֹב בְּתוֹכָם, וּבְנֵי שֵׁת
 יִשְׂרָאֵל לְהַקְשִׁיר בְּיַנְיָהֶם. זְהוּ שְׁכִיּוֹן אָנִי
 ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יַצְחָק.
 מְנַלּוֹן לָנוּ שְׁיַעֲקֹב בְּאַמְצַעִי? מִשְׁמַע
 שְׁכִיּוֹן אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי
 יַצְחָק וְהַאֲרִיז, וְלֹא כְּתִיב וְאֱלֹהֵי יַצְחָק
 אָבִיךָ. שְׁכִיּוֹן שְׁנַקְשִׁיר עִם אַבְרָהָם, נִמְצָא
 שְׁהוּא בְּאַמְצַעִי. וְאַחֵר כְּדָא, הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 אֵתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ – הִנֵּה הַכֹּל מְרַבְּבָה
 קְדוּשָׁה אַחַת. וְכָאֵן הוּא רָאָה שְׁיַעֲקֹב

וְעַד דִּיעֲקֹב לֹא אֶתְנַסִּיב, לֹא אֶתְמַר בְּאַתְנַלְיָא יִתִּיר,
 וְאַתְמַר בְּאַתְנַלְיָא, לְמַאן דִּידַע אֶזְרַחֵי
 דְּאֶזְרִייתָא. לְבַתָּר דְּאַתְנַסִּיב וְאוֹלִיד, אֶתְמַר לִיה
 בְּאַתְנַלְיָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית לג) וַיַּעַב שָׁם מִזְבַּח
 וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. מִתְּכַא אוֹלִיפְנָא, מָאן
 דְּלֹא אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא, לֹא אֲשַׁתְּלִים לְעִילָא. שְׂאֵנִי
 יַעֲקֹב, דְּאֲשַׁתְּלִים לְעִילָא וְתַתָּא, אֲבָל לֹא בְּאַתְנַלְיָא.

וְאִי תִימָא דְּאֲשַׁתְּלִים בְּהַהוּא שְׁעַתָּא, לֹא. אֶלָּא
 חֲמָא דִּישַׁתְּלִים לְבַתָּר זְמַנָּא. וְאִי תִימָא הָא
 כְּתִיב, (בראשית כח) וַהֲנִיחָ אָנֹכִי עַמֻּד וְשָׁמַרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר
 תֵּלֵךְ. אֶלָּא, אֲשַׁנְחִיתָא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְנִטְוֵרוּ
 דִּילִיחָ, לֹא אֲשַׁתְּבִיק מִנִּיה דִּיעֲקֹב לְעֶלְמִין, בְּכָל מַה
 דְּאֶצְטְרִיךְ לִיה בְּהַאי עֶלְמָא, אֲבָל בְּעֶלְמָא עֲלָאָה
 עַד דְּאֲשַׁתְּלִים.

לשון הקודש

וְאִם תֹּאמַר שְׁנַשְׁלֵם בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה –
 לֹא. אֶלָּא רָאָה שְׁיִשְׁלֵם לְאַחַר זְמַן. וְאִם
 תֹּאמַר, הִנֵּה פְתוּב וְהִנֵּה אָנֹכִי עַמֻּד
 וְשָׁמַרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ? אֶלָּא הַשְּׁנַחַת
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשָׁמִירְתוּ לֹא נַעֲזְבָה
 מִיעֲקֹב לְעוֹלָמִים בְּכָל מַה שְׁהַצְטְרִיךְ לוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן עַד
 שְׁנַשְׁלֵם.

וְעַד שְׁיַעֲקֹב לֹא נִשְׂא, לֹא נֹאמַר בְּגִלּוּי
 יוֹתֵר, וְנֹאמַר בְּגִלּוּי לְמִי שְׁמִפִּיר דְּרַבִּי
 הַתּוֹרָה. אַחַר שְׁנַשְׂא וְהוֹלִיד, נֹאמַר לוֹ
 בְּגִלּוּי. זְהוּ שְׁכַתוּב (בראשית לג) וַיַּעַב שָׁם
 מִזְבַּח וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. מִכַּאֵן
 לְמַדְנֹג, מִי שְׁלֹא נִשְׁלֵם לְמַטָּה – לֹא
 נִשְׁלֵם לְמַעְלָה. שׁוּנָה יַעֲקֹב, שְׁנַשְׁלֵם
 לְמַעְלָה וְלְמַטָּה, אֲבָל לֹא בְּגִלּוּי.

וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲבִן יִשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה
 וְאַנְכִי לֹא יָדַעְתִּי. (שם) וְכִי תִוָּהֵא הוּא דְלֹא
 יָדַע. אֲלֵא מָא וְאַנְכִי לֹא יָדַעְתִּי, כְּמָה דְאֵת אָמַר,
 (שמואל א יג) וּפְנֵי ה' לֹא חֲלִיתִי. אָמַר, וְכִי כָל הָאִי אֲתַגְלִי
 לִי וְלֹא אֶסְתַּכְּלָנָא לְמַנְדַּע אֲנִכִי, וְלִמְיַעַל תַּחֲוֹת גְּדַפִּי
 דְשְׂכִינְתָא לְמַהוּי שְׁלִים.

תָּא חַוִּי, כְּתִיב, (בראשית כה) וַתֹּאמֶר אִם בֶּן לְמָה זֶה
 אֲנִכִי, כָּל יוֹמָא וַיּוֹמָא חֲמַאת רַבְּקָה נְהוֹרָא
 דְשְׂכִינְתָא, (דף ק"ע א') דְהוּיָא שְׂכִינְתָא בְּמִשְׁכְּנָהּ וְעֲלִיָּאת
 תַּמּוֹן. בִּיּוֹן דְחֲמַאת עָאקוּ דִילָהּ בְּמַעְהָא, מַה כְּתִיב
 וַתִּלְךְ לְדָרַשׁ אֶת ה', נְפַקַת מִדְרָגָא דָּא לְדְרָגָא אַחְרָא
 דְאִיהוּ חוּי"ה. בְּגִינֵי כֶּךָ אָמַר יַעֲקֹב, וְכִי כָּל כֶּךָ
 חֲמִינָא, וְאַנְכִי לֹא יָדַעְתִּי, בְּגִין דְהוּהּ בְּלַחֲדוּדֵי וְלֹא
 עָאֵל תַּחֲוֹת גְּדַפִּי דְשְׂכִינְתָא.

לשון הקודש

את אור השכינה, שהשכינה היתה
 במשכנה, והתפללה שם. ביון שראתה
 צרתה במעיה, מה פתוב? ותלך לדרש
 את ה'. יצאה מהדרגה הזו לדרגה
 אחרת, שהיא חו"ה. משום כך אמר
 יעקב, וכי כל כך ראיתי ואנכי לא
 ידעתי? משום שהיה לבדו ולא נכנס
 תחת כנפי השכינה.

וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲבִן יִשׁ ה'
 בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאַנְכִי לֹא יָדַעְתִּי. וְכִי תִמְיָהּ
 הוּא שְׁלֵא יָדַע? אֲלֵא מַה זֶה וְאַנְכִי לֹא
 יָדַעְתִּי? כְּמֹ שְׁנַאמַר (שמואל א יג) וּפְנֵי ה'
 לֹא חֲלִיתִי. אָמַר, וְכִי כָּל זֶה הַתַּגְלָה לִי
 וְלֹא הִסְתַּכְּלָתִי לְדַעַת אֲנִכִי, וְלִהְיֵנִס
 תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה וְלִהְיוֹת שְׁלֵם?

כַּא רְאָה, כְּתוּב (בראשית כה) וַתֹּאמֶר אִם בֶּן
 לְמָה זֶה אֲנִכִי. כָּל יוֹם וַיּוֹם רְאָתָה רַבְּקָה

מִיָּד (בראשית כח) וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נֹּרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה.
 מִלָּה דָּא לְתִירִין סְטָרִין אִיהוּ. מַה נֹּרָא הַמָּקוֹם
 הַזֶּה, חַד עַל תְּהוּא מָקוֹם דְּקֹאֲמַר בְּקַדְמֵיתָא. וְחַד
 עַל אֲת קִיּוּמָא קַדִּישָׁא דְלֹא בַעֲיָא לְאַתְבַּטְלָא.
וְאַף עַל גַּב דְּאִינְהוּ תִירֵי סְטָרֵי, חַד הוּא. אָמַר (בראשית
 כח) אִין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים, אִין זֶה, לְמַתְּוֵי
 בְּטִיל. אִין זֶה, לְאַשְׁתַּבַּחַא בְּלַחֲדוּדֵי, קִיּוּמָא דִּילִיָּה
 לָאו אִיהוּ אֶלָּא בֵּית אֱלֹהִים, לְאַשְׁתַּמְשָׂא בֵּיה
 וּלְמַעַבְדַּ בֵּיה פִּירִין, וּלְאַרְקָא בֵּיה בְּרַבָּאן מְכַל שְׂוִיפֵי
 גּוּפָא. דְּהֵאִי הוּא תְרַעָא דְכָל גּוּפָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב,
 (בראשית כח) וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, דָּא תְרַעָא דְגּוּפָא וּדְאֵי,
 תְרַעָא אִיהוּ לְאַרְקָא בְּרַבָּאן לְתַתָּא, אַחִיד לְעִילָא
 וְאַחִיד לְתַתָּא. אַחִיד לְעִילָא, דְכְתִיב וְזֶה שַׁעַר
 הַשָּׁמַיִם. (אַחִיד) לְתַתָּא, דְכְתִיב אִין זֶה כִּי אִם בֵּית
 אֱלֹהִים. וְעַל דָּא וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נֹּרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה,

לשון הקודש

לְבַדּוֹ, זֶה לֹא הַעֲמִידָה שְׁלוֹ, אֶלָּא בֵּית
 אֱלֹהִים, לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וּלְעֲשׂוֹת בּוֹ פְרוֹת
 וּלְהַרְיֵק לוֹ בְּרַבּוֹת מְכַל אִיבְרֵי הַגּוּף,
 שְׁזֵהוּ הַשַּׁעַר שֶׁל כָּל הַגּוּף. זֵהוּ שְׁכַתּוֹב
 וְזֵה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם. זֵה הַשַּׁעַר שֶׁל הַגּוּף
 וּדְאֵי, שַׁעַר הוּא לְהַרְיֵק בְּרַבּוֹת לְמַטָּה,
 אַחוּז לְמַעְלָה וְאַחוּז לְמַטָּה. אַחוּז
 לְמַעְלָה - שְׁכַתּוֹב וְזֵה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם.

מִיָּד - וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נֹּרָא הַמָּקוֹם
 הַזֶּה. הַדְּבָר הַזֶּה הוּא לְשַׁנֵּי הַצְּדָדִים. מַה
 נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה - אַחַד עַל אוֹתוֹ
 הַמָּקוֹם שֶׁאֲמַר בְּרַאשׁוֹנָה, וְאַחַד עַל אוֹת
 הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ, שֶׁלֹּא צְרִיךְ לְהַבְטִיל.
וְאַף עַל גַּב שְׁהֵם לְשַׁנֵּי אֲצָדָדִים - הוּא
 אַחַד. אָמַר, אִין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים.
 אִין זֶה לְהִיּוֹת בְּטִיל, אִין זֶה לְהַמְצֵא

וּבְנֵי נִשָּׂא לֹא מִשְׁגָּחַן בִּיקְרָא דְבִיהַ לְמַהוּי בִיהַ שְׁלִים,
לְעִילָא וְתַתָּא. אַתָּא אָבוּי וּנְשָׁקִיה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּד מַלְיָן אֵינּוֹן שְׂמַעְנָא מִפּוּמִיָּה
כְּכִינָא, וְאִמִּינָא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְלֹא בְטִיל
מִעֲלָמָא חֲכַמְתָּא עֲלָאָה. אֲזִלִּינָא עֲמַחוֹן עַד תְּלַת
פְּרָסִי, עַד דְּעָאֲלָנָא עֲמַחוֹן לְמַתָּא. לֹא סְפִיקוּ לְמִיעֵל,
עַד דְּשַׁדְּדָה הוּא בַר נֶשׁ לְבָרִיהַ, וְאָמְרִי לִיהַ, מַלְיָךְ
לֹא יְהוֹן לְבַטְלָה.

אִמִּינָא, הָא דְאָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, דְּמַלְיָן אֵלִין כְּלָהוּ
בְּרִזָּא דְחֲכַמְתָּא נִינְהוּ, וְלֹאֲחֻזָּא מַלְיָן
אֲחֵרֵינִין. כִּד סִדְרָנָא מַלְיָן קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׂמַעוֹן. אָמַר
לִי, לֹא תִימָא דְמַלְיָן אֵלִין דִּינֻקָּא נִינְהוּ, אֲלֵא מַלְיָן
דְרִזִּין עֲלָאִין נִינְהוּ, וְכֹלָא בְרִזָּא דְחֲכַמְתָּא רְשִׁימִין.

לשון הקודש

הספיקו להבננם, עד ששדדך אותו האיש
את בנו, ואמרו לו, דבריד לא יהיו
לבטלה.

אמרתי, זה שאמר רבי שמעון,
שהדברים הללו הם כלם בסוד החכמה
ולראות דברים אחרים. בשפדרתי
הדברים לפני רבי שמעון, אמר לי, אל
תאמר שהדברים הללו הם של תינוק,
אלא הם דברים של סודות עליונים,
והכל רשומים בסוד החכמה.

ואחיו למטה - שכתוב אין זה כי אם
בית אלהים. ועל זה, ויירא ויאמר מה
נורא המקום הזה. ובני אדם אינם
משגיחים בכבוד שבו להיות בו שלם
למעלה ולמטה. בא אביו ונשקו.

אמר רבי יצחק, כששמעתי אותם
הדברים מפיו, בכיתי ואמרתי, ברוד
הרחמן שלא בטל מן העולם החכמה
העליונה. הלכתי עמם עד שלש
פרסאות עד שנכנסתי עמם לעיר. לא

וַיִּדְרַר יַעֲקֹב נָדָר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו',
 (בראשית כח)

לִי הַקֹּדֶשׁ בְּרִידָה הוּא, אֲמַאי לָא תְּאָמִין, דְּאָמַר (בראשית
 כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו'. אֵלָא, אָמַר יַעֲקֹב,
 תְּלַמָּא תְּלַמָּנָא, וְחֵלְמִין מְנַיְהוּ קְשׁוּט וּמְנַיְהוּ לָא
 קְשׁוּט, וְאִם יִתְקַיֵּים הָא יִדְעָנָא דְּחֵלְמָא קְשׁוּט הוּא,
 וְעַל דָּא אָמַר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים וְגו', כְּמַה דְּחֵלְמָנָא,
 וְהָיָה יי לִי לֵאלֹהִים, אֲנָא אֵהָא מְשִׁיךְ בְּרַכָּאן
 מִמְּבוּעָא דְּנַחְלָא דְּכֻלָּא, לְאַתֵּר דָּא דְּאֶקְרִי אֱלֹהִים.

תָּא חַזִי, יִשְׂרָאֵל דְּאִיהוּ בְּאֲמַעְעִיתָא, כֻּלָּא נְטִיל הוּא
 בְּקַדְמִיתָא מִמְּקוֹרָא דְּכֻלָּא, וּלְבַתֵּר דִּימְטִי לִי, הוּא
 מְנַיְהוּ, נָגִיד וְאֲמַשִּׁיךְ לְהָא אֵתֵר, מִשְׁמַע דְּכַתִּיב, וְהָיָה
 יי לִי בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר כֻּלָּא לֵאלֹהִים. כְּמַה
 דְּאֱלֹהִים, יִהְיֶה נְטִיר וְעַבִּיד לִי, כָּל אֵלִין טְבָאן, אוֹף

לשון הקודש

וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹהִים. אֲנִי אֵהָיָה מוֹשֵׁךְ
 בְּרַכּוֹת מִתְּמַעַן שֶׁל הַנַּחַל שֶׁל הַכֵּל
 לְמַקּוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים.

בַּא רְאָה, יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּאֲמַעְעִי, הַכֵּל
 הוּא נֹטֵל בְּרֵאשׁוֹנָה מִתְּמַעַן שֶׁל הַכֵּל,
 וְאַחַר שֶׁיִּגִיעַ אֵלָיו, מִמֶּנּוּ שׁוֹפֵעַ וּמִמְשִׁיךְ
 לְמַקּוֹם הַזֶּה, מִשְׁמַע שֶׁכְּתוּב וְהָיָה ה' לִי
 – בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר הַכֵּל – לֵאלֹהִים.
 כְּמוֹ שֶׁאֱלֹהִים יִהְיֶה שׁוֹמֵר וְעוֹשֶׂה לִי כָּל

וַיִּדְרַר יַעֲקֹב נָדָר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים
 עִמָּדִי וְגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּינּוֹן שֶׁכָּל
 זֶה הַבְּטִיחַ לוֹ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְמַה
 לָא תְּאָמִין, שֶׁאָמַר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים
 עִמָּדִי וְגו'? אֵלָא, אָמַר יַעֲקֹב, חֲלוּם
 חֲלַמְתִּי, וְהַחֲלוּמוֹת – מֵהֶם אָמַת וּמֵהֶם
 לָא אָמַת, וְאִם יִתְקַיֵּים, הֲרֵי יִדְעָתִי
 שֶׁהוּא חֲלוּם אָמַת. וְעַל כֵּן אָמַר אִם
 יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו', כְּמוֹ שֶׁחֲלַמְתִּי,

אָנָא אֵהָא מָשִׁיךְ לִיה מֵאַתֵּר דִּילִי כָּל אֵינּוּן בְּרַכָּאן,
 וַיִּתְחַבֵּר קִשְׁרָא דְכֻלָּא בֵּיה. אֵימַתִּי, (בראשית כח) וְשַׁבְתִּי
 בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, כִּד אֵהָא יְתִיב בְּדִרְגָא דִּילִי,
 וְאֵהָא יְתִיב בְּדִרְגָא דְשָׁלוֹם לְתַקְנָא בֵּית אָבִי, וְשַׁבְתִּי
 בְּשָׁלוֹם דִּי יוֹקָא, כִּדִּין וְהָיָה יי לִי לְאֱלֹהִים.

דְּבַר אַחַר וְשַׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, דְּתַמָּן הוּא
 אֲרַעָא קַדִּישָׁא, תַּמָּן אֲשַׁתְּלִים. וְהָיָה יי לִי
 לְאֱלֹהִים. בְּאַתֵּר דָּא, אִסְלִק (אסתלק) מִדִּרְגָא דָּא לְדִרְגָא
 אַחְרָא כְּדָקָא יְאוּת, וְתַמָּן אֶפְלַח פּוֹלְחָנִיה.

רַבִּי חֵיָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים סה) דְּבַרִּי עֲזוֹת וְגִבּוֹר
 מִנִּי פִּשְׁעֵינוּ אַתָּה תִּכְפְּרֵם. הָא קָרָא קִשְׁיָא,
 דְּלֹא סוֹפִיָה רִישִׁיָה, וְלֹא רִישִׁיָה סוֹפִיָה. אֶלָּא דוֹד
 בַּעָא עַל גְּרַמִּיָה, וְלִבְתֵּר בַּעֲיָא עַל כֻּלָּא. דְּבַרִּי עֲזוֹת
 וְגִבּוֹר מִנִּי. אָמַר דוֹד, אָנָא יִדְעֵנָא בְּגִרְמִי דְּחֻבָּנָא,

לשון הקודש

אֲשַׁתְּלֵם. וְהָיָה ה' לִי לְאֱלֹהִים. בְּמָקוֹם
 הַזֶּה אֶעֱלֶה וְנִתְעַלְתּוּ מִדִּרְגָּה זו לְדִרְגָּה
 אַחְרַת כְּרֵאוּי, וְשָׁם אֶעֱבֹד עֲבוּדְתָא.
 רַבִּי חֵיָא פָּתַח וְאָמַר, דְּבַרִּי עֲזוֹת
 וְגִבּוֹר מִנִּי פִּשְׁעֵינוּ אַתָּה תִּכְפְּרֵם. הַפְּסוּק
 הַזֶּה קָשָׁה, שְׂאִין סוֹפוֹ רֵאשׁוּ וְאִין רֵאשׁוּ
 סוֹפוֹ. אֶלָּא דוֹד בְּקָשׁ עַל עֲצָמוֹ, וְאַחַר
 כִּד בְּקָשׁ עַל הַכֹּל (תהלים סה) דְּבַרִּי עֲזוֹת
 וְגִבּוֹר מִנִּי. אָמַר דוֹד, אָנִי יִדְעֵתִי בַּעֲצָמִי

אוֹתָן הַטּוֹבוֹת, אַף אֲנִי אֶהְיֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ
 מִהַמָּקוֹם שְׁלִי כָּל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת,
 וַיִּתְחַבֵּר בּוֹ הַקִּשְׁרָא שֶׁל הַכֹּל. מִתִּי?
 וְשַׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, כִּשְׂאֶהְיֶה
 יוֹשֵׁב בְּדִרְגָּה שְׁלִי, וְאֶהְיֶה יוֹשֵׁב בְּדִרְגָּה
 שֶׁל שָׁלוֹם לְתַמָּן אֶת בֵּית אָבִי, וְשַׁבְתִּי
 בְּשָׁלוֹם דְּיוֹקָא, אִזּוּ וְהָיָה ה' לִי לְאֱלֹהִים.
 דְּבַר אַחַר וְשַׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית
 אָבִי, שְׂשָׁם הִיא הָאֲרִץ הַקְּדוּשָׁה, שָׁם

אָבֵל בְּמָה חַיִּיבִין אֵינּוֹן בְּעֶלְמָא, דְּאִתְגַּבְּרוּ חוּבְיֵיהוּ
עַלְיֵיהוּ יַתִּיר מְנִי. הוּאִיל וְכֵן, לִי (דף קנ"א ע"א) וְלַחֹן,
פְּשָׁעֵינוּ אֶתָּה תִּכְפֹּרם.

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דְחַיִּיבִין סְגִיִּיאִין בְּעֶלְמָא, אֵינּוֹן
סְלָקִין, עַד הָהוּא אֶתְר דְּסַפְרֵי דְחַיִּיבֵינָא
אִתְפַּתְחוּ, בְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (דניאל ז) דִּינָא יְתִיב וְסַפְרִין
פְּתִיחוּ, וְהָהוּא סִפְר (דִּינָא עֲלֵה קִימָא), (נ"א לְעִילָא מְרִישִׁיה דְדוֹר אִיהוּ)
בְּגִינֵי כָּךְ, דְּבָרֵי עֲוֹנוֹת גְּבָרוּ מְנִי, וְעַל דָּא פְּשָׁעֵינוּ
אֶתָּה תִּכְפֹּרם.

יַעֲקֹב, בְּגִוּוֹנָא דָּא בְּגִין כָּךְ לָא הֵימִין, אִי תִימָא
דְּלָא הֵימִין בְּקִדְשָׁא בְרִידָא הוּא, לָא. אֶלָּא,
דְּלָא הֵימִין בֵּיהּ בְּנִרְמִיָּה, דִּילְמָא יַחֲוֵב, וְהָהוּא חוּבָא,
יִמְנַע לִיָּה, דְּלָא יְתוּב בְּשָׁלָם וְיִסְתַּלַּק נְטִירוּ מֵיָּה,
וְכֵן כָּךְ, לָא הֵימִין בְּנִרְמִיָּה. וְהָיָה יי לִי לֵאלֹהִים,

לשון הקודש

הוא משום כך דברי עונות גברו מני,
ועל כן פשעינו אתה תכפרם.

יעקב כמו כן משום כך לא האמין. אם
תאמר שלא האמין בקדוש-ברוך-הוא
- לא. אלא שלא האמין בעצמו. אולי
יחטא, ואותו החטא ימנע אותו שלא
ישוב בשלום ותסתלק ממנו השמירה,
ומשום כך לא האמין בעצמו. והיה ה'
לי לאלהים אפלו רחמים, כשאשוב

שחטאתי, אבל במה רשעים הם בעולם
שהתגברו חטאיכם עליהם יותר ממני.
הואיל וכן, לי ולכם, פשעינו אתה
תכפרם.

בא ראה, בשעה שרבים הרשעים
בעולם, הם עולים עד אותו מקום
שספרי הרשעים נפתחו, כמו שנאמר
ה(בית) דין יושב וספרים נפתחים, ואותו
ספר נהדין עומד עליה, ולמעלה מראשו של דוד